

Հաստատում եմ

Տնօրենի Ժ/Պ

Ս. Ավանեսյան

« _____ » _____ 2024թ.

ՕՐԱՑՈՒՑԱՅԻՆ-ԹԵՄԱՏԻԿ ՊԼԱՆ

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____

Հայաստանի պատմություն

ԴԱՍԱՐԱՆ _____ 7 _____

ԿԻՍԱՄՅԱԿ _____

I, II _____

ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ՏԱՐԻ _____

2024-2025 _____

ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ _____

102 _____

3 _____

(տարեկան)

(շաբաթական)

ԴԱՍԱԳՐՔԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ _____

Հայոց պատմություն

ՀՐԱՏԱՐԱԿՉՈՒԹՅՈՒՆ _____

Մասնակցային դպրոց _____

ՀԵՂԻՆԱԿ _____

Սմբատ Հովհաննիսյան _____

ՈՒՍՈՒՑԻՉ _____

Մերի Դանիելյան _____

Քննարկվել, հավանության է արժանացել _____

մեթոդախորհրդի _____

նիստում: Արձանագրություն թիվ _____

Մեթոդախորհրդի նախագահ _____

(ստորագրություն)

Մերի Դանիելյան _____

(ազգանուն, անուն)

Ուսումնական աշխատանքների գծով տնօրենի տեղակալ _____

(ստորագրություն)

Մերգեյ Ավանեսյան _____

(ազգանուն, անուն)

№	ԴԱՍԻ ՎԵՐՆԱԳԻՐԸ	ԴԱՍԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	ԴԱՍԻ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	ԳՐՔԻ ԷՋԸ	ԺԱՄԵՐԻ ՔԱՆԱԿԸ			ԺԱՄԿԵՏԸ
					ԸՆ	ՏՅ	ԳՈՄ	
ԹԵՄԱ 1	Հայկական լեռնաշխարհը որպես համաշխարհային քաղաքակրթական բնօրրաններից մեկը: Հայոց հայրենիքը: Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետականությունները Ք.ճ.ա. III-I հազարամյակներում							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Ձևավորել՝ 1. Հայոց հայրենիքի՝ Հայկական լեռնաշխարհի պատմաաշխարհագրական պայմանների, հայերի տեղաբնիկ ծագումնաբանության և Ք.ճ.ա. III-I հազ. հայկական քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ: 2. Ք.ճ.ա. III-I հազ. հայոց քաղաքակրթության առջև ծառայած մարտահրավերները վերլուծելու, ձեռնարկված միջոցառումների և արդյունքների վերաբերյալ կարծիք հայտնելու, եզրահանգումներ անելու հմտություններ: 3. Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետական կազմավորումների և Վանի թագավորության քաղաքակրթական ձևաբերումները գնահատելու և արժևորելու հմտություններ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՁՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	1. Նկարագրի Հայկական լեռնաշխարհի պատմաաշխարհագրական պայմանները, առանձնահատկությունները, պատմավարչական բաժանումները: 2. Ներկայացնի Հայկական լեռնաշխարհի նշանավոր հնավայրերը, Հայկական լեռնաշխարհը որպես մարդկության և հայոց քաղաքակրթության զարգացման հնագույն բնօրրան լինելու փաստեր: 3. Ներկայացնի Հայաստանի մասին վկայություններ, հայերի տեղաբնիկ ծագումնաբանությունը վկայող փաստեր, համեմատի հայերի ծագումնաբանության վերաբերյալ տարբեր տեսություններ, ավանդազրույցներ: 4. Ներկայացնի Ք.ճ.ա. III-I հազ հայկական քաղաքակրթության պատմության առանցքային դրվագները: 5. Նկարագրի Վանի թագավորության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, դիցարանը, համեմատի արդի իրողությունների հետ: 6. Բնութագրի հնագույն պետականությունների և Վանի թագավորության ակնառու գործիչների գործունեությունը, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության վերաբերյալ: 7. Վերլուծի Ք.ճ.ա. III-I հազ. հայկական քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները, կատարի եզրահանգումներ: 8. Գնահատի և արժևորի Վանի թագավորության քաղաքակրթական ժառանգության տեղն ու դերը հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում: 9. Հետազոտի իրենց տարածաշրջանում գտվող պատմաաշխարհագրական որևէ տեղանք կամ Ք.ճ.ա. III-I հազ. հնագիտական հուշարձան, փորձի կապեր գտնել ներկա իրողությունների հետ:							
1	<i>Ներածություն. ինչո՞ւ և ինչպե՞ս ուսումնասիրել պատմությունը:</i>	Ներկայացնի Հայոց պատմության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, հայոց պատմության փուլերն ընդգրկող ժամանակագրական շրջանակները, բացատրի Հայոց պատմության պարբերացումը, բովանդակությունը և առանձնահատկությունները, ճանաչի ուսումնասիրման աղբյուրը:	Ներկայացնում է Հայոց պատմության ուսումնասիրության առարկան, նպատակը, հայոց պատմության փուլերն ընդգրկող ժամանակագրական շրջանակները, բացատրում է Հայոց պատմության պարբերացումը, բովանդակությունը և առանձնահատկությունները, ճանաչում է ուսումնասիրման աղբյուրը:	3-5	1	1		
2	<i>Ինչպես սովորել այս դասագրքով</i>	Ուշադրություն դարձնել գրքի կառուցվածքին, ընթերցանությունը դարձնել ուսումնասիրության առանցքային հմտություն: Ուշադրություն դարձնել տեղադրված QR կոդերին և դասագրքի տարբերակված առաջադրանքների պահանջներին:	Ուշադրություն է դարձնում գրքի կառուցվածքին, ընթերցանությունը դարձնում է ուսումնասիրության առանցքային հմտություն: Ուշադրություն է դարձնում տեղադրված QR կոդերին և դասագրքի տարբերակված առաջադրանքների պահանջներին:	6-10	1	1		
3	<i>Հայկական լեռնաշխարհն ու հայերը (դիրքը և բնական սահմանները, լեռները և դաշտերը)</i>	Ճանաչի Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքը, սահմանները, թվարկի լեռներն ու լեռնաշղթաները, իմանա լեռնաշխարհի դաշտավայրերի առանձնահատկությունների և դրանց նշանակության մասին:	Ճանաչում է Հայկական լեռնաշխարհի աշխարհագրական դիրքը, սահմանները, թվարկի լեռներն ու լեռնաշղթաները, իմանա լեռնաշխարհի դաշտավայրերի առանձնահատկությունների և դրանց նշանակության մասին:	12-13	1	1		
4	<i>Հայկական լեռնաշխարհն ու հայերը (գետերը և</i>	Ներկայացնի Հայկական լեռնաշխարհի	Ներկայացնում է Հայկական լեռնաշխարհի	13-14	1	1		

	<i>լճերը, կլիման և բնական պայմանները)</i>	ջրագրությունը, բնակլիմայական առանձնահատկությունները)	ջրագրությունը, բնակլիմայական առանձնահատկությունները)					
5	<i>Հայկական լեռնաշխարհն ու հայերը (պատմական աշխարհագրություն)</i>	Կարողանալ քարտեզի վրա ցույց ցույց տալ Մեծ Հայքի նահանգները, Հայկական լեռնաշխարհի նախնադարյան բնակավայրերը: Իմանալ Հայկական լեռնաշխարհի վարչական բաժանումը, այն նահանգները, որոնց տարածքի վրա ստեղծված է ՀՀ-ն:	Կարողանում է քարտեզի վրա ցույց ցույց տալ Մեծ Հայքի նահանգները, Հայկական լեռնաշխարհի նախնադարյան բնակավայրերը: Գիտի Հայկական լեռնաշխարհի վարչական բաժանումը, այն նահանգները, որոնց տարածքի վրա ստեղծված է ՀՀ-ն:	14-17	1	1		
6	<i>Հայկական լեռնաշխարհի հնագույն բնակիչները</i>	Ներկայացնի Հայկական լեռնաշխարհի նշանավոր հնավայրերը, Հայկական լեռնաշխարհը որպես մարդկության և հայոց քաղաքակրթության զարգացման հնագույն բնօրրան լինելու փաստեր: Ներկայացնի մարդկության պատմության հիմնական ձեռքբերումներն ու դժվարությունները Հին քարի դարում: Հիմնավորի այն պնդումը, որ Հայկական լեռնաշխարհը եղել է երկրագործության և անասնապահության նախահայրենիքներից մեկը:	Ներկայացնում է Հայկական լեռնաշխարհի նշանավոր հնավայրերը, Հայկական լեռնաշխարհը որպես մարդկության և հայոց քաղաքակրթության զարգացման հնագույն բնօրրան լինելու փաստեր: Ներկայացնում է մարդկության պատմության հիմնական ձեռքբերումներն ու դժվարությունները Հին քարի դարում: Հիմնավորում է այն պնդումը, որ Հայկական լեռնաշխարհը եղել է երկրագործության և անասնապահության նախահայրենիքներից մեկը:	20-23	1	1		
7	<i>Նորքարիդարյան հեղափոխությունը և հայ ժողովրդի կազմավորման սկիզբը</i>	Տարբերակել հասարակության զարգացման փուլերը, բացատրել «նեոլիթյան հեղափոխություն» հասկացության իմաստը:	Տարբերակում է հասարակության զարգացման փուլերը, բացատրել «նեոլիթյան հեղափոխություն» հասկացության իմաստը:	24-25	1	1		
8	<i>Նորքարիդարյան հեղափոխությունը և հայ ժողովրդի կազմավորման սկիզբը: ՄԱՍ 2</i>	Բնութագրել Հայկական լեռնաշխարհի բնիկների զբաղմունքը, աշխատանքի գործիքները, հասարակական խմբերը նախնադարյան համայնական հասարակարգում: Ներկայացնել նորքարեդարյան հեղափոխության հետևանքները:	Բնութագրում է Հայկական լեռնաշխարհի բնիկների զբաղմունքը, աշխատանքի գործիքները, հասարակական խմբերը նախնադարյան համայնական հասարակարգում: Ներկայացնում է նորքարեդարյան հեղափոխության հետևանքները:	25-27	1	1		
9	<i>Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետական կազմավորումները</i>	Ներկայացնի Հայկական լեռնաշխարհում վաղ պետական կազմավորումների ստեղծման մեջ աշխարհագրության դերակատարումը: Վերլուծել այն դժվարությունները, որոնք դանդաղեցնում էին Հայկական լեռնաշխարհի ցեղերի միավորման և վաղ պետական կազմավորումների ստեղծման գործընթացը:	Ներկայացնում է Հայկական լեռնաշխարհում վաղ պետական կազմավորումների ստեղծման մեջ աշխարհագրության դերակատարումը: Վեր է լուծում այն դժվարությունները, որոնք դանդաղեցնում էին Հայկական լեռնաշխարհի ցեղերի միավորման և վաղ պետական կազմավորումների ստեղծման գործընթացը:	28-29	1	1		
10	<i>Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետական կազմավորումները</i>	Ներկայացնի Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները: Պարզաբանել	Ներկայացնում է Հայկական լեռնաշխարհի պետական կազմավորումները: Պարզաբանում է	29-30	1	1		

		նախնադարյան հասարակության անկման և պետական կազմավորումների առաջացման պատճառները:	նախնադարյան հասարակության անկման և պետական կազմավորումների առաջացման պատճառները:					
11	<i>Հայկական լեռնաշխարհի վաղ պետական կազմավորումները</i>	Իմանա Հայկական լեռնաշխարհում վաղ պետական կազմավորումների անկման պատճառները:	Գիտի Հայկական լեռնաշխարհում վաղ պետական կազմավորումների անկման պատճառները:	31-33	1	1		
12	<i>Անիփոլում (բանավոր հարցում)</i>	Վրկնել անցած թեմաներն ու քննարկել առանցքային հարցերը:	Վեր է լուծում արդյունքները:	3-33	1	1		
13	<i>Վանի թագավորության հիմնադրումն ու ամրապնդումը</i>	Նկարագրի Վանի թագավորության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, դիցարանը, համեմատի արդի իրողությունների հետ: Բնութագրի հնագույն պետականությունների և Վանի թագավորության ակնառու գործիչների գործունեությունը, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության վերաբերյալ:	Նկարագրում է Վանի թագավորության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, դիցարանը, համեմատի արդի իրողությունների հետ: Բնութագրում է հնագույն պետականությունների և Վանի թագավորության ակնառու գործիչների գործունեությունը, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության վերաբերյալ:	34-35	1	1		
14	<i>Վանի թագավորության հիմնադրումն ու ամրապնդումը</i>	Իմանա Վանի թագավորության կառավարման ծրջանը: Քարտեզի վրա կարողանում է ցույց տալ Ուրարտուի տարածքը: Գնահատի և արժևորի Վանի թագավորության քաղաքակրթական ժառանգության տեղն ու դերը հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	Գիտի Վանի թագավորության կառավարման ծրջանը: Քարտեզի վրա կարողանում է ցույց տալ Ուրարտուի տարածքը: Գնահատում և արժևորում է Վանի թագավորության քաղաքակրթական ժառանգության տեղն ու դերը հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում:	35-36	1	1		
15	<i>Վանի թագավորության հիմնադրումն ու ամրապնդումը</i>	Համեմատի Վանի թագավորության արքաների գործունեությունը, կարծիք հայտնել նրանց գործունեության վերաբերյալ:	Համեմատում է Վանի թագավորության արքաների գործունեությունը, կարծիք հայտնել նրանց գործունեության վերաբերյալ:	37-38	1	1		
16	<i>Վանի թագավորության վերելքն ու անկումը</i>	Վերլուծի Ք.ա. 9-6-րդ դարում Վանի թագավորության. հայկական քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները: Իմանա Վանի թագավորության հզորացման, թուլացման և անկման պատճառները:	Վեր է լուծում Ք.ա. 9-6-րդ դարում Վանի թագավորության. հայկական քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները: Գիտի Վանի թագավորության հզորացման, թուլացման և անկման պատճառները:	39-40	1	1		
17	<i>Վանի թագավորության վերելքն ու անկումը</i>	Վկարողանա հետազոտի և ներկայացնի և քննարկի Վանի թագավորության արքաների վարած քաղաքականությունը, արժևորում է դրանց կարևորությունը: Ներկայացնում է թագավորության անկման պատճառները:	Կարողանում է ներկայացնել և քննարկել Վանի թագավորության արքաների վարած քաղաքականությունը, արժևորում է դրանց կարևորությունը: Ներկայացնում է թագավորության անկման պատճառները:	41-42	1	1		
18	<i>Վանի թագավորության վերելքն ու անկումը</i>	Կարողանա ուսումնասիրել պատմական աղբյուրները և տալ Վանի թագավորության անկման	Կարողանում է ուսումնասիրել պատմական աղբյուրները և տալ Վանի թագավորության անկման	42-44	1	1		

		պատճառներն ու հետևանքները: Ներկայացնի Վանի թագավորության դերը Հայոց պատմության մեջ:	պատճառներն ու հետևանքները Ներկայացնում է Վանի թագավորության դերը Հայոց պատմության մեջ:					
19	<i>Վանի թագավորության սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի Վանի թագավորության կրոնն ու սոցիալական կարգը: Բացատրի կարևոր պատմական եզրույթներն ու հասկացությունները:	Ներկայացնում է Վանի թագավորության կրոնն ու սոցիալական կարգը: Բացատրում է կարևոր պատմական եզրույթներն ու հասկացությունները:	45-46	1	1		
20	<i>Վանի թագավորության սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի թագավորության տնտեսությունը: Գնահատի և արժևորի թագավորության քաղաքակրթության ազդեցությունը ժամանակակից աշխարհի վրա:	Ներկայացնում է թագավորության տնտեսությունը: Գնահատում և արժևորում է թագավորության քաղաքակրթության ազդեցությունը ժամանակակից աշխարհի վրա:	46-48	1	1		
21	<i>Վանի թագավորության սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Վերլուծի Վանի թագավորության արվեստի և գիտության բնագավառները, և դրանց զարգացման նախադրյալները:	Վեր է լուծում Վանի թագավորության արվեստի և գիտության բնագավառները, և դրանց զարգացման նախադրյալները:	49-51	1	1		
22	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 1 (թեստ)	Թեմատիկ գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Թեմատիկ գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
23	<i>Հետադարձ կապ</i>	Քննարկել թեմատիկ գրավոր աշխատանքների արդյունքները	Ծանոթ են թերություններին և անհասկանալի հարցերին:		1	1		
ԹԵՄԱ 2		Հայկազունի Երվանդյանների թագավորությունը: Հայաստանը Ք.ճ.ա. VII-III դդ.						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		2. Նաև՝ 1. Ք.ճ.ա. VII-III դդ. հայկական քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ 2. Համաշխարհային և տեղական գործընթացների փոխհարաբերությունները վերլուծելու, դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ փաստարկված կարծիք հայտնելու հմտություններ 3. Հայկազունի Երվանդյանների թագավորության քաղաքակրթական ձևաբանությունները գնահատելու և արժևորելու հմտություններ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐԶՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		1. Ներկայացնի Ք.ճ.ա. VII-III դդ. պատմության առանցքային դրվագները: 2. Նկարագրի Երվանդյան Հայաստանի պետական կարգը, բնակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի ներկայիս իրողությունների հետ: 3. Բնութագրի և համեմատի Ք.ճ.ա. VII-III դդ. ակնառու գործիչների գործունեությունը: 4. Բնութագրի և մեկնաբանի Ք.ճ.ա. VII-III դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնի դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: 5. Վերլուծի Ք.ճ.ա. VII-III դդ. քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները, քաղաքակրթական փոխազդեցությունները: 6. Գնահատի Հայկազունի Երվանդյանների թագավորության մշակութային ժառանգությունը: 7. Արժևորի պատմական փորձի, ձևաբանությունների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:						
24	<i>Երվանդյան Հայաստանի կազմավորումը և Աքեմենյան Պարսկաստանը</i>	Գոտունասիրի Ք.ճ.ա. VII-III դդ. հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքի և առանձնահատկությունների, ակնառու գործիչների վերաբերյալ տեղեկություններ:	Վեր է լուծում Ք.ճ.ա. VII-III դդ. հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքի և առանձնահատկությունների, ակնառու գործիչների վերաբերյալ տեղեկություններ:	53-54	1	1		
25	<i>Երվանդյան Հայաստանի կազմավորումը և Աքեմենյան Պարսկաստանը</i>	Իմանա Հայկազունի Երվանդունիների թագավորության ձևավորման և զարգացման գործընթացները, ունեցած ձևաբանությունները, ներդրումը հայ ժողովրդի պատմության մեջ: Համեմատի տվյալ ժամանակաշրջանի պատմական և հասարակական	Գիտի Հայկազունի Երվանդունիների թագավորության ձևավորման և զարգացման գործընթացները, ունեցած ձևաբանությունները, ներդրումը հայ ժողովրդի պատմության մեջ: Համեմատում է տվյալ ժամանակաշրջանի պատմական և	55-58	1	1		

		կարևոր փաստերն ու իրադարձությունները:	հասարակական կարևոր փաստերն ու իրադարձությունները:					
26	<i>Երվանդական Հայաստանի անկախության վերականգնումն ու Մելնկյանները</i>	Բնութագրի և մեկնաբանի Ք.Ճ.ա. VII-III դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնի դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: Ներկայացնի աքեմենյան հակամարտությունն ու նկարագրի Հայաստանը Աքեմենյան Իրանի կազմում:	Բնութագրում և մեկնաբանում է Ք.Ճ.ա. VII-III դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնում դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: Ներկայացնում է աքեմենյան հակամարտությունն ու նկարագրում Հայաստանը Աքեմենյան Իրանի կազմում:	59-60	1	1		
27	<i>Երվանդական Հայաստանի անկախության վերականգնումն ու Մելնկյանները</i>	Ներկայացնի Մելնկյան տերության ազդեցությունը տարածաշրջանում և Հայկական թագավորությունների գործունեությունը Ք.ա 3-րդ դարում Ձևավորի գանազան վստահելի պատմական աղբյուրներ և տեքստեր որոնելու հմտություն:	Ներկայացնում է Մելնկյան տերության ազդեցությունը տարածաշրջանում և Հայկական թագավորությունների գործունեությունը Ք.ա 3-րդ դարում: Ձևավորում է գանազան վստահելի պատմական աղբյուրներ և տեքստեր որոնելու հմտություն:	60-61	1	1		
28	<i>Երվանդական Հայաստանի անկախության վերականգնումն ու Մելնկյանները</i>	Ձևավորի համաշխարհային և տեղական գործընթացների փոխհարաբերությունները վերլուծելու, դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ փաստարկված կարծիք հայտնելու հմտություններ: Վերլուծի Ք.Ճ.ա. VII-III դդ. քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները, քաղաքակրթական փոխազդեցությունները:	Ձևավորում է համաշխարհային և տեղական գործընթացների փոխհարաբերությունները վերլուծելու, դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ փաստարկված կարծիք հայտնելու հմտություններ: Վեր է լուծում Ք.Ճ.ա. VII-III դդ. քաղաքակրթության ձևավորման, զարգացման և անկման պատմական գործընթացները, քաղաքակրթական փոխազդեցությունները:	62-63	1	1		
29	<i>Երվանդական Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի Երվանդական Հայաստանի սոցիալ տնտեսական կյանքը, պետական կարգն ու կրոնը:	Ներկայացնում է Երվանդական Հայաստանի սոցիալ տնտեսական կյանքը, պետական կարգն ու կրոնը:	64-65	1	1		
30	<i>Երվանդական Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ընթերցի և կիրառի ԾՆՍ – ծանոթանալ, ներկայացնել, սովորել մոդելը, ձևավորի պատմական տեքստերը ընթերցելու և վերլուծելու համակարգված հմտություն: Կարողանա օգտվել սկզբնաղբյուրներից, ներկայացնում է Երվանդական Հայաստանի առևտրատնտեսական կյանքի մասին	Ընթերցում և կիրառում է ԾՆՍ – ծանոթանալ, ներկայացնել, սովորել մոդելը, ձևավորում է պատմական տեքստերը ընթերցելու և վերլուծելու համակարգված հմտություն: Կարողանում է օգտվել սկզբնաղբյուրներից, ներկայացնում է Երվանդական Հայաստանի առևտրատնտեսական կյանքի մասին:	66-70	1	1		
31	Գործնական աշխատանք 1 (գրավոր աշխատանք)	Գործնական աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Գործնական աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:				1	1
32	<i>Հետադարձ կապ</i>	Քննարկել գործնական աշխատանքների արդյունքները	Ծանոթ են թերություններին և անհասկանալի հարցերին:		1	1		
ԹԵՄԱ 3		Հայկական թագավորությունները Ք.Ճ.ա. II-I դդ.						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել 1. Ք.Ճ.ա. II-I դդ. հայկական քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ						

		2. Հայկական աշխարհակալության ստեղծման և անկման գործընթացներում ներքին և արտաքին գործոնների ազդեցությունը վերլուծելու հիմնություններ									
		3. Արտաշեսյանների թագավորության քաղաքակրթական ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային պատմության հոլովույթում գնահատելու և արժևորելու հիմնություններ:									
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐՅՈՒՆՔԸ		1. Ներկայացնի Ք.Ճ.ա. II-I դդ. հայկական քաղաքակրթության պատմության առանցքային դրվագները: 2. Նկարագրի Արտաշեսյան թագավորության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի արդի իրողությունների հետ: 3. Բնութագրի և համեմատի Արտաշեսյան արքայատոհմի նշանավոր արքաների ներքին և արտաքին քաղաքականությունը, եզրահանգումներ անի նրանց գործունեության վերաբերյալ: 4. Մեկնաբանի Ք.Ճ.ա. II-I դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնի դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: 5. Վերլուծի Արտաշեսյան թագավորության հզորացման, հայոց աշխարհակալության ստեղծման նախադրյալները, կործանման պատճառներն ու հետևանքները, անի եզրահանգումներ: 6. Համեմատի Հայկական մշակույթի զարգացման առանձնահատկություններն ու ձեռքբերումները Հայկագունի Երվանդունիների և Արտաշեսյանների օրոք: 7. Գնահատի Մեծ Հայքի Արտաշեսյան պետության դերը հայոց պետականության և համաշխարհային պատմության մեջ: 8. Արժևորի անկախ ու գորեղ պետություն ունենալու, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:									
33	<i>Արտաշեսյան Արտաշես I</i>	<i>Հայաստանի կազմավորումը.</i>	Աշակերտը կուսումնասիրի Հայկական թագավորությունները Ք.Ճ.ա. II-I դդ. դարերում, հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքն ու առանձնահատկությունները, ակնառու պատմական գործիչներին: Ներկայացնի Արտաշես առաջինի դերը անկախության վերականգնման գործընթացում:	Աշակերտը ուսումնասիրում է Հայկական թագավորությունները Ք.Ճ.ա. II-I դդ. դարերում, հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքն ու առանձնահատկությունները, ակնառու պատմական գործիչներին Ներկայացնում է Արտաշես առաջինի դերը անկախության վերականգնման գործընթացում:	72-73	1	1				
34	<i>Արտաշեսյան Արտաշես I</i>	<i>Հայաստանի կազմավորումը.</i>	Բացատրել և կարծիք հայտնել Արտաշեսյան արքաների գործունեության, կատարած վերափոխությունների և ռազմաքաղաքական հարաբերությունների, դրանց արդյունքների և հետևանքների մասին:	Բացատրում և կարծիք հայտնում Արտաշեսյան արքաների գործունեության, կատարած վերափոխությունների և ռազմաքաղաքական հարաբերությունների, դրանց արդյունքների և հետևանքների մասին:	74-77	1	1				
35	<i>Հայկական աշխարհակալ տերությունը. Տիգրան II Մեծ</i>		Համեմատի արքաների արտաքին և ներքին քաղաքականությունը և գնահատի նրանց գործունեության արդյունքները: Վերլուծի Հայկական թագավորությունների պատմությունը և արքայատոհմերի ունեցած կարևոր ներդրումը ոչ միայն տարածաշրջանում, այլ նաև հասարակական- քաղաքական, տնտեսական, մշակութային կյանքի բնագավառներում, կձևավորի բանիմաց վերաբերմունք առաջնորդություն արժեհամակարգի վերաբերյալ:	Համեմատում է արքաների արտաքին և ներքին քաղաքականությունը և գնահատի նրանց գործունեության արդյունքները: Վեր է լուծում Հայկական թագավորությունների պատմությունը և արքայատոհմերի ունեցած կարևոր ներդրումը ոչ միայն տարածաշրջանում, այլ նաև հասարակական- քաղաքական, տնտեսական, մշակութային կյանքի բնագավառներում, ունի բանիմաց վերաբերմունք առաջնորդություն արժեհամակարգի վերաբերյալ:	78-79	1	1				
36	<i>Հայկական աշխարհակալ տերությունը. Տիգրան II Մեծ</i>		Գնահատել և եզրահանգումներ անել Արտաշեսյան Հայաստանի հզորացման, հայոց աշխարհակալության ստեղծման նախադրյալների մասին:	Գնահատում և եզրահանգումներ է անում Արտաշեսյան Հայաստանի հզորացման, հայոց աշխարհակալության ստեղծման նախադրյալների մասին:	80-82	1	1				

37	<i>Հայկական աշխարհակալ տերությունը. Տիգրան II Մեծ</i>	Մեկնաբանի Ք.Ճ.ա. II-1 դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնի դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: 5 Վերլուծի Արտաշեսյան թագավորության հզորացման, հայոց աշխարհակալության ստեղծման նախադրյալները, անի եզրահանգումներ;	. Մեկնաբանի Ք.Ճ.ա. II-1 դդ. ռազմաքաղաքական հարաբերությունները, փաստարկված կարծիք հայտնի դրանց արդյունքների և հետևանքների վերաբերյալ: Վերլուծի Արտաշեսյան թագավորության հզորացման, հայոց աշխարհակալության ստեղծման նախադրյալները, անի եզրահանգումներ	82-83	1	1		
38	<i>Կրկնություն (բանավոր հարցում)</i>	Իմանա ուսումնասիրված թեմաների բովանդակությունն ու ստացած գիտելիքները կարողա կիրառել դասապրոցեսին:	Գիտի ուսումնասիրված թեմաների բովանդակությունն ու ստացած գիտելիքները կարողանում է կիրառել դասապրոցեսին:	55-83	1	1		
39	<i>Հայ-հռոմեական պատերազմներն ու Տիգրան Մեծի կայսրության փլուզումը</i>	Ներկայացնի հայ-հռոմեական պատերազմի պատճառներն ու ընթացքը: Իմանա Տիգրան Մեծի տերության թուլացման և անկման պատճառները:	Գիտի հայ-հռոմեական պատերազմի պատճառներն ու ընթացքը, Տիգրան Մեծի տերության թուլացման և անկման պատճառները:	84-85	1	1		
40	<i>Հայ-հռոմեական պատերազմներն ու Տիգրան Մեծի կայսրության փլուզումը</i>	Կարողանա ներկայացնել Հռոմի դիրքորոշումը, տարածաշրջանում ստեղծված աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և դրա հետևանքները:	Կարողանում է ներկայացնել Հռոմի դիրքորոշումը, տարածաշրջանում ստեղծված աշխարհաքաղաքական իրավիճակը և դրա հետևանքները:	85-86	1	1		
41	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 2 (թեստ)	Թեմատիկ գրավոր աշխատանքի միջոցով ամփոփել ուսումնասիրված թեմաների բովանդակության յուրացումն ու ստացած գիտելիքները:	Թեմատիկ գրավոր աշխատանքի միջոցով գնահատել աշակերտների գիտելիքները:		1		1	
42	<i>Հետադարձ կապ</i>	Քննարկել թեմատիկ գրավոր աշխատանքների արդյունքները	Ծանոթ են թերություններին և անհասկանալի հարցերին:		1	1		
43	<i>Հայ-հռոմեական պատերազմներն ու Տիգրան Մեծի կայսրության փլուզումը</i>	Վերլուծի Տիգրանակերտի և Արածանիի ճակատամարտերը	Վեր է լուծում Տիգրանակերտի և Արածանիի ճակատամարտերը	86-87	1	1		
44	<i>Հայ-հռոմեական պատերազմներն ու Տիգրան Մեծի կայսրության փլուզումը</i>	Գնահատի Արտաշատի պայմանագիրն ու հետևանքները: Արժևորի Մեծ Հայքի Արտաշեսյան պետության դերը հայոց պետականության և համաշխարհային պատմության մեջ: Գնահատի պետություն ունենալու, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:	Գնահատում է Արտաշատի պայմանագիրն ու հետևանքները Արժևորում է Մեծ Հայքի Արտաշեսյան պետության դերը հայոց պետականության և համաշխարհային պատմության մեջ: Արժևորում է անկախ ու զորեղ պետություն ունենալու, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը:	87-88	1	1		
45	<i>Արտավազդ 2-րդը և վերջին Արտաշեսյանները</i>	Իմանա Արտավազդ 2-րդ արքայի դիվանագիտական ձեռքբերումները: Կարողանա ներկայացնել Մարկոս Կրասոսի արշավանքի նպատակը և հետևանքները Հայաստանի համար:	Գիտի Արտավազդ 2-րդ արքայի դիվանագիտական ձեռքբերումները: Կարողանում է ներկայացնել Մարկոս Կրասոսի արշավանքի նպատակը և հետևանքները Հայաստանի համար:	89-90	1	1		
46	<i>Արտավազդ 2-րդը և վերջին Արտաշեսյանները</i>	Ներկայացնի, թե ինչո՞վ էր պայմանավորված Արտավազդ 2-րդի որդեգրած չեզոքության	Ներկայացնում է, թե ինչո՞վ էր պայմանավորված Արտավազդ 2-րդի որդեգրած չեզոքության	90-94	1	1		

		քաղաքականությունը: Իմանա Անտոնիոսի արշավանքի նպատակների և հետևանքների մասին: Իմանա, թե որո՞նք էին Արտաշեսյան թագավորության անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:	քաղաքականությունը: Գիտի Անտոնիոսի արշավանքի նպատակների և հետևանքների մասին: Գիտի, թե որո՞նք էին Արտաշեսյան թագավորության անկման ներքին ու արտաքին պատճառները:				
47	<i>Արտաշեսյան Հայաստանի սոցիալ –տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Իմանա Մեծ Հայքի Արտաշեսյանների թագավորության քաղաքակրթական ժառանգությունների մասին; Ներկայացնի քաղաքակրթական ձեռքբերումները հելլենիզմի դարաշրջանում: Իմանա կրոնի և քրմական դասի գործունեության մասին: Կարողանա ներկայացնել հասարակական-պետական կարգը:	Գիտի Մեծ Հայքի Արտաշեսյանների թագավորության քաղաքակրթական ժառանգությունների մասին; Ներկայացնում է քաղաքակրթական ձեռքբերումները հելլենիզմի դարաշրջանում: Գիտի կրոնի և քրմական դասի գործունեության մասին: Կարողանում է ներկայացնել հասարակական-պետական կարգը:	95-97	1	1	
48	<i>Արտաշեսյան Հայաստանի սոցիալ –տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի քաղաքաշինության դերն ու նշանակությունը Արտաշեսյան Հայաստանում: Բացատրի, թե ինչու՞ էր Արտաշես 1-ի կառավարման տարիներին գերակայում արամերենը, իսկ Տիգրան Մեծի ժամանակ հունարենը: Իմանա թատրոնի և արվեստի զարգացումների և փոփոխությունների մասին:	Ներկայացնում է քաղաքաշինության դերն ու նշանակությունը Արտաշեսյան Հայաստանում: Բացատրում է, թե ինչու՞ էր Արտաշես 1-ի կառավարման տարիներին գերակայում արամերենը, իսկ Տիգրան Մեծի ժամանակ հունարենը: Գիտի թատրոնի և արվեստի զարգացումների և փոփոխությունների մասին:	97-100	1	1	
49	<i>Ամփոփում (բանավոր հարցում)</i>	Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ (կրկնություն հանձնարարված թեմաներ շուրջ)	84-100	1	1	

ԹԵՄԱ 4	Մեծ Հայքի Արշակունիների թագավորությունը						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	Ձևավորել 1. I-IV դդ. հայկական քաղաքակրթության զարգացման ընթացքի և առանձնահատկությունների, Հայաստանի քրիստոնեացման պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ 2. Մեծ Հայքի Արշակունիների թագավորության, կայացման, հզորացման և անկման պատճառահետևանքային կապերը վերլուծելու հմտություններ 3. Արշակունյաց Հայաստանի քաղաքակրթական ձեռքբերումները և քրիստոնեության ընդունման պատմական նշանակությունը հայոց պատմության մեջ գնահատելու և արժևորելու հմտություններ:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱՐԴՅՈՒՆՔԸ	Ներկայացնի I դարի սկզբի և Արշակունյաց թագավորության ժամանակաշրջանի առանցքային դրվագները, քրիստոնեության ծագումը, քրիստոնեական վարդապետության հիմքերը, Հայաստանում քրիստոնեության տարածման, Հայոց եկեղեցու ձևավորման և կայացման ընթացքը, ազդեցության ընդլայնումը տարածաշրջանում: Նկարագրի Հայոց եկեղեցու վարչական կառույցը, նվիրապետությունը, խորհուրդները, եկեղեցիների կառուցվածքը: Նկարագրի Արշակունյաց թագավորության պետական կարգը, բանակը, առօրյա կյանքն ու կենցաղը և համեմատի արդի և նախորդ շրջանների իրողությունների հետ: Մեկնաբանի ավատատիրության առանձնահատկությունները Հայաստանում: Բնութագրի և համեմատի Արշակունյաց արքաների և ժամանակաշրջանի նշանավոր գործիչների գործունեությունը, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության վերաբերյալ: Բացատրի պետություն-եկեղեցի փոխհարաբերությունները, միասնական ձեռնարկումները Արշակունիների թագավորության շրջանում: Վերլուծի արտաքին և ներքին գործոնների ազդեցությունը հայոց պետության զորեղացման և անկման գործընթացներում, կատարի եզրահանգումներ: Գնահատի Արշակունյաց Հայաստանի քաղաքակրթական ժառանգությունը հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում: Արժևորի Հայաստանն իբրև առաջին քրիստոնյա պետություն, գնահատի քրիստոնեության ընդունման պատմական նշանակությունը: Արժևորի անկախ ու գորեղ պետություն ունենալու, պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման						

		անհրաժեշտությունը: 11. Հետագուտի տարածաշրջանի I-IV դարերի որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:					
50	<i>Արշակունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Նկարագրի իրադրությունը տարածաշրջանում 1-3-րդ դարերում: Իմանա հռոմեա-պարթևական քաղաքականության մասին: Բացատրի պարթևա-հռոմեական տասնամյա պատերազմի պատճառները, արդյունքները:	Նկարագրում է իրադրությունը տարածաշրջանում 1-3-րդ դարերում: Գիտի հռոմեա-պարթևական քաղաքականության մասին: Բացատրում է պարթևա-հռոմեական տասնամյա պատերազմի պատճառները, արդյունքները:	102-103	1	1	
51	<i>Արշակունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Ներկայացնի Տրդատ 1-ի գահակալումը և գործունեությունը: Իմանա ,թե ե՞րբ կնքվեց Հռանդեայի դաշնագիրը և ի՞նչ էր այն ենթադրում:	Ներկայացնում է Տրդատ 1-ի գահակալումը և գործունեությունը: Գիտի, թե ե՞րբ կնքվեց Հռանդեայի դաշնագիրը և ի՞նչ էր այն ենթադրում:	103-105	1	1	
52	<i>Արշակունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Բացատրի Արշակունիների արքայատոհմի ժառանգական դառնալու նշանակությունը; Ճանաչի տվյալ ժամանակշրջանի ակնառու գործիչների, քննության գրի և գնահատի նրանց գործունեության առանցքային դրվագները	Բացատրում է Արշակունիների արքայատոհմի ժառանգական դառնալու նշանակությունը; Ճանաչում է տվյալ ժամանակշրջանի ակնառու գործիչների, քննության գրի և գնահատում նրանց գործունեության առանցքային դրվագները	105-107	1	1	
53	<i>Տրդատ Մեծի գահակալումը և քրիստոնեության ընդունումը</i>	Իմանա, թե ի՞նչ վտանգ էին ներկայացնում հայ Արշակունիները Սասանյան հարստության համար: Ներկայացնի Խոսրով 2-րդի գահակալման շրջանը և պարթև Անակի կողմից ձեռնարկված դավադրությունը: Ճանաչի ակնառու գործիչներին, քննության գրի և գնահատի նրանց գործունեության առանցքային դրվագները:	Գիտի, թե ի՞նչ վտանգ էին ներկայացնում հայ Արշակունիները Սասանյան հարստության համար: Ներկայացնում է Խոսրով 2-րդի գահակալման շրջանը և պարթև Անակի կողմից ձեռնարկված դավադրությունը: Ճանաչում է ակնառու գործիչներին, քննության գրում է և գնահատում նրանց գործունեության առանցքային դրվագները:	108-110	1	1	
54	<i>Տրդատ Մեծի գահակալումը և քրիստոնեության ընդունումը</i>	Ներկայացնի քրիստոնեության ծագումը, քրիստոնեական վարդապետության հիմքեր հայոց եկեղեցու հիմնադիր Թադեոս և Բարդուղիմեոս առաքյալների գործունեության արդյունքները: Բացատրել Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու անհրաժեշտություն: Գնահատի քրիստոնեության ընդունման պատմական նշանակությունը	Ներկայացնում է քրիստոնեության ծագումը, քրիստոնեական վարդապետության հիմքեր հայոց եկեղեցու հիմնադիր Թադեոս և Բարդուղիմեոս առաքյալների գործունեության արդյունքները: Բացատրում է Հայաստանում քրիստոնեությունը պետական կրոն հռչակելու անհրաժեշտություն: Գնահատում է քրիստոնեության ընդունման պատմական նշանակությունը	110-112	1	1	
55	<i>Տրդատ Մեծի գահակալումը և քրիստոնեության ընդունումը</i>	Նկարագրի պետության և հայոց եկեղեցու որպես ազգային-հոգևոր կառույց փոխհարաբերությունները, միասնական ձեռնարկները 4-5-րդ դարերում, ազգային եկեղեցու ձևավորման և կայացման ընթացքը, ազդեցությունը տարածաշրջանում,	Նկարագրում է պետության և հայոց եկեղեցու որպես ազգային-հոգևոր կառույց փոխհարաբերությունները, միասնական ձեռնարկները 4-5-րդ դարերում, ազգային եկեղեցու ձևավորման և կայացման ընթացքը, ազդեցությունը տարածաշրջանում,	112-114	1	1	

		քննարկի պետություն եկեղեցի համագործակցությունն ու նշանակությունը հայապահպանության գործում:	քննարկում է պետություն եկեղեցի համագործակցությունն ու նշանակությունը հայապահպանության գործում:					
56	<i>Արշակունյաց Հայաստանի բաժանումն ու անկումը</i>	Իմանա Արշակունյաց Հայաստանում ավատատիրության առաջացման և արմատավորման մասին: Ներկայացնի և համեմատի Արշակունյաց արքայատոհմի նշանավոր արքաների պետության անվտանգության և հզորացման ձեռնարկները	Գիտի Արշակունյաց Հայաստանում ավատատիրության առաջացման և արմատավորման մասին: Ներկայացնում և համեմատում է Արշակունյաց արքայատոհմի նշանավոր արքաների պետության անվտանգության և հզորացման ձեռնարկները	115-116	1	1		
57	<i>Արշակունյաց Հայաստանի բաժանումն ու անկումը</i>	Իմանա՝ Արշակ 2-րդի գործունեության առանցքային դրվագների մասին: Արժևորի նրա պետականամեղ քաղաքականությունը: Ներկայացնի Աշտիշատի եկեղեցական ժողովի որոշումները, հետևանքներն ու նշանակությունը:	Գիտի Արշակ 2-րդի գործունեության առանցքային դրվագների մասին: Արժևորում է նրա պետականամեղ քաղաքականությունը: Ներկայացնում է Աշտիշատի եկեղեցական ժողովի որոշումները, հետևանքներն ու նշանակությունը:	116-118	1	1		
58	<i>Արշակունյաց Հայաստանի բաժանումն ու անկումը</i>	Ճանաչի տվյալ ժամանակաշրջանի ակնառու գործիչներին, բնութագրի և գնահատի նրանց գործունեության առանձին դրվագներ: Իմանա՝ Արշակունիների թագավորության թուլացման ու անկման պատճառներն ու հետևանքները:	Ճանաչում է տվյալ ժամանակաշրջանի ակնառու գործիչներին, բնութագրում և գնահատում է նրանց գործունեության առանձին դրվագներ: Գիտի Արշակունիների թագավորության թուլացման ու անկման պատճառներն ու հետևանքները:	118-121	1	1		
59	<i>Արշակունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Բացատրի հելլենիզմ հասկացությունը: Ներկայացնի դարաշրջանին բնորոշ առանձնահատկությունները: Թվարկի և բնութագրի հողատիրության ձևերը: Կարողանա ներկայացնել ավատատիրական աստիճանակարգը:	Բացատրում է հելլենիզմ հասկացությունը: Ներկայացնում է դարաշրջանին բնորոշ առանձնահատկությունները: Թվարկում և բնութագրում է հողատիրության ձևերը: Կարողանում է ներկայացնել ավատատիրական աստիճանակարգը:	122-124	1	1		
60	<i>Արշակունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի պետական կառավարման համակարգը: Թվարկի և ներկայացնի գործակալությունների ընդհանուր բնութագիրը: Իմանա «Գահնամակի» և «Զորանամակի» մասին: Իմանա՝ Արշակունյաց Հայաստանի կրոնական տեղաշարժերի մասին: Կարողանա թվարկել և ներկայացնել քաղաքների կառուցվածքն ու առանձնահատկությունները և դրանց տնտեսական իրավիճակը բնութագրի:	Ներկայացնում է պետական կառավարման համակարգը: Թվարկում և ներկայացնում է գործակալությունների ընդհանուր բնութագիրը: Գիտի «Գահնամակի» և «Զորանամակի» մասին: Գիտի Արշակունյաց Հայաստանի կրոնական տեղաշարժերի մասին: Կարողանում է թվարկել և ներկայացնել քաղաքների կառուցվածքն ու առանձնահատկությունները և դրանց տնտեսական իրավիճակը բնութագրի:	124-125	1	1		

61	Արշակունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը	Ներկայացնի Արշակունյաց Հայաստանի գիր ու գրականության զարգացման նախադրյալների, նշանակության մասին: Իմանա՝ Հայաստանում գիտության, մշակույթի ճյուղերի, արվեստի, ճարտարապետության զարգացման ու առանձնահատկությունների մասին:	Ներկայացնում է Արշակունյաց Հայաստանի գիր ու գրականության զարգացման նախադրյալների, նշանակության մասին: Գիտի Հայաստանում գիտության, մշակույթի ճյուղերի, արվեստի, ճարտարապետության զարգացման ու առանձնահատկությունների մասին:	125-127	1	1		
62	Դաս-էքսկուրսիա	Ներկայացնի Արշակունյաց ժամանակաշրջանի որևէ քաղաք կամ հուշարձան և դրա հետ կապված ավանդազրույցներ, պատմական տեղեկություններ, հուշարձանի կամ քաղաքի հիմնադրման պատմությունը, նշանակությունը, կառուցման նպատակը: Համեմատի հնագիտական հուշարձանները, քաղաքները նույն ժամանակաշրջանի այլ երկրների հուշարձանների հետ(տեսք, նշանակություն և այլն): Փորձի գտնել նմանություններ հնագիտական հուշարձանների և արդի հուշարձանների միջև	Ներկայացնում է Արշակունյաց ժամանակաշրջանի որևէ քաղաք կամ հուշարձան և դրա հետ կապված ավանդազրույցներ, պատմական տեղեկություններ, հուշարձանի կամ քաղաքի հիմնադրման պատմությունը, նշանակությունը, կառուցման նպատակը: Համեմատում է հնագիտական հուշարձանները, քաղաքները նույն ժամանակաշրջանի այլ երկրների հուշարձանների հետ(տեսք, նշանակություն և այլն): Փորձի գտնել նմանություններ հնագիտական հուշարձանների և արդի հուշարձանների միջև:		1	1		
63	Գործնական աշխատանք 2 (գրավոր աշխատանք)	Գիտելիքի ստուգում	Վեր է լուծում և համեմատում արդյունքները:		1		1	
64	Հետադարձ կապ	Քննարկել, վերլուծել գրավոր աշխատանքի ստուգման արդյունքում արձանագրված սխալներն ու թերությունները:	Սխալների ուղղումից ու քննարկումից հետո բանավոր հարցման միջոցով կարողանում է տալ ճիշտ պատասխաններ:		1	1		
ԹԵՄԱ 5		Հայկական պետականության նախարարական շրջանը						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		2. Նավորել՝ 1. V-IX դդ. հայկական քաղաքակրթության պատմության վերաբերյալ գիտելիքներ 2. V-IX դդ. ազատագրական պայքարի տարբեր շրջափուլերը հետազոտելու, պայքարի արդյունքները գնահատելու և համեմատելու հնարավորություններ 3. դրված նպատակներին հասնելու համար բոլոր կառույցների, ժողովրդի տարբեր խավերի միասնական ու փոխհամաձայնեցված գործելու անհրաժեշտության գիտակցություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՆԵՐԸ		1. Ներկայացնի V-IX դդ. միջագային և ներքաղաքական իրավիճակի փոփոխությունները, հայկական քաղաքակրթության պատմության առանցքային դրվագները: 2. Նկարագրի նախարարական կառավարման համակարգը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, հասարակական հարաբերությունները, համեմատի նախորդ ժամանակաշրջանների հետ: 3. Քննարկի և համեմատի V-IX դդ. ազգային-ազատագրական պայքարի ակնառու գործիչների գործունեությունը: 4. Քննարկի V-IX դարերում հայ ժողովրդի միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանը ու ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, առաջարկի լուծումների սեփական տարբերակը: 5. Համեմատի և մեկնաբանի V-IX դդ. ազգային-ազատագրական պայքարի շրջափուլերը, պայքարի ուղիների վերաբերյալ տարբեր դիրքորոշումները, կարծիք հայտնի դրանց վերաբերյալ: 6. Գնահատի V-IX դարերի ազգային-ազատագրական պայքարի արդյունքները՝ կարևորելով համաժողովրդական միասնական պայքարի նշանակությունը՝ դրված նպատակների իրականացման գործում: 7. Արժևորի պատմական փորձի, ձեռքբերումների յուրացման ու հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտությունը						
65	Պայքար ինքնավարության համար	Իմանա Պարսկաստանի և Մարգարական Հայաստանի հարաբերությունների մասին: Կարողանա ներկայացնել	Գիտի Պարսկաստանի և Մարգարական Հայաստանի հարաբերությունների մասին: Կարողանում է ներկայացնել	129-130	1	1		

		Սասանյանների քաղաքականության փոփոխության մասին:	Սասանյանների քաղաքականության փոփոխության մասին:					
66	<i>Պայքար ինքնավարության համար</i>	Ներկայացնի Վարդանանց պատերազմը և կարողանա բնութագրել ու վերլուծել Ավարայրի ճակատամարտը: Իմանա երկրում տիրող ներքին և արտաքին հարաբերությունների մասին	Ներկայացնում է Վարդանանց պատերազմը և կարողանում է բնութագրել ու վերլուծել Ավարայրի ճակատամարտը: Գիտի երկրում տիրող ներքին և արտաքին հարաբերությունների մասին	130-132	1	1		
67	<i>Պայքար ինքնավարության համար</i>	Ներկայացնի Վահանանց ապստամբության պատճառներն ու հետևանքները: Իմանա, Ներսեհապատի ճակատամարտի արդյունքների և հետևանքների մասին, վերլուծի Նվարսակի պայմանագրի բովանդակությունն ու նշանակությունը	Ներկայացնում է Վահանանց ապստամբության պատճառներն ու հետևանքները: Գիտի, Ներսեհապատի ճակատամարտի արդյունքների և հետևանքների մասին, վեր է լուծում Նվարսակի պայմանագրի բովանդակությունն ու նշանակությունը:	132-134	1	1		
68	<i>Հայաստանը և պարսկա-բյուզանդական մրցակցությունը 6-րդ դարում</i>	Իմանա Արևելյան Հայաստանում տեղի ունեցող իրադարձությունների մասին և ներկայացնի հայ-պարսկական հարաբերությունները: Գնահատի Հուստինիանոս 1-ինի կողմից կատարված վերափոխությունները և ներկայացնի դրանց ունեցած հետևանքները հայերի համար:	Գիտի Արևելյան Հայաստանում տեղի ունեցող իրադարձությունների մասին և ներկայացնում է հայ-պարսկական հարաբերությունները: Գնահատում է Հուստինիանոս 1-ինի կողմից կատարված վերափոխությունները և ներկայացնում է դրանց ունեցած հետևանքները հայերի համար:	135-136	1	1		
69	<i>Հայաստանը և պարսկա-բյուզանդական մրցակցությունը 6-րդ դարում</i>	Ներկայացնի եկեղեցական միասնության պառակտումը, Նիկեայից Քաղկեդոն տեղի ունեցած իրադարձությունները: Ներկայացնի և համեմատի տիեզերական և հայոց եկեղեցու ժողովները(506թ և 554թ-Դվին):	Ներկայացնում է եկեղեցական միասնության պառակտումը, Նիկեայից Քաղկեդոն տեղի ունեցած իրադարձությունները: Ներկայացնում և համեմատում է տիեզերական և հայոց եկեղեցու ժողովները(506թ և 554թ-Դվին):	136-137	1	1		
70	<i>Հայաստանը և պարսկա-բյուզանդական մրցակցությունը 6-րդ դարում</i>	Պարզաբանի գրադաշտականության, քաղկեդոնականության նկատմամբ Հայոց եկեղեցու դիքորոշումը և տարածաշրջանում Հայոց եկեղեցու դերի ու ազդեցության ամրապնդման պատճառները: Իմանա Պարսկաստանի և Բյուզանդիայի վարած քաղաքականության և 591թ Հայաստանի երկրորդ բաժանման մասին:	Պարզաբանում է գրադաշտականության, քաղկեդոնականության նկատմամբ Հայոց եկեղեցու դիքորոշումը և տարածաշրջանում Հայոց եկեղեցու դերի ու ազդեցության ամրապնդման պատճառները: Գիտի Պարսկաստանի և Բյուզանդիայի վարած քաղաքականության և 591թ Հայաստանի երկրորդ բաժանման մասին:	137-139	1	1		
71	<i>Արաբական խալիֆայության տիրապետությունը Հայաստանում</i>	Գնահատի Հայաստանում արաբական արշավանքներից առաջ ընկած ժամանակահատվածում տեղի ունեցող դեպքերն ու իրադարձությունները:	Գնահատում է Հայաստանում արաբական արշավանքներից առաջ ընկած ժամանակահատվածում տեղի ունեցող դեպքերն ու իրադարձությունները:	140-141	1	1		

72	Արաբական խալիֆայության տիրապետությունը Հայաստանում	Իմանա արաբական արշավանքների հետևանքների և Թեոդորոս Ռշտունու կողմից վարվող քաղաքականության մասին և վերլուծի Հայաստանի ներքին խնդիրների պատճառահետևանքային կապերը: Ներկայացնի 652թ հայ-արաբական պայմանագրի բովանդակությունը, նշանակությունը և ունեցած հետևանքները:	Գիտի արաբական արշավանքների հետևանքների և Թեոդորոս Ռշտունու կողմից վարվող քաղաքականության մասին և վեր է լուծում Հայաստանի ներքին խնդիրների պատճառահետևանքային կապերը: Ներկայացնում է 652թ հայ-արաբական պայմանագրի բովանդակությունը, նշանակությունը և ունեցած հետևանքները:	141-143	1	1		
73	Արաբական խալիֆայության տիրապետությունը Հայաստանում	Ներկայացնի և համեմատի աղանդավորական շարժումների գործունեությունը, ունեցած դրական ու բացասական նշանակությունը: Կարողանա միջառարկայական կապ հաստատել թեմայի շրջանակում՝ հայոց պատմություն համաշխարհային պատմություն:	Ներկայացնում է համեմատում է աղանդավորական շարժումների գործունեությունը, ունեցած դրական ու բացասական նշանակությունը: Կարողանում է միջառարկայական կապ հաստատել թեմայի շրջանակում՝ հայոց պատմություն համաշխարհային պատմություն:	143-144	1	1		
74	Արաբական խալիֆայության տիրապետությունը Հայաստանում	Իմանա՝ Հայկական պետականության և ինքնության վերականգնման և պահպանման անհրաժեշտության մասին: Ներկայացնի օտար տիրապետության թոթափման և Հայաստանի անկախության վերականգնման ճանապարհին առաջացած խնդիրների դրական ու բացասական հետևանքների, նշանակության և արդյունքների մասին:	Գիտի Հայկական պետականության և ինքնության վերականգնման և պահպանման անհրաժեշտության մասին: Ներկայացնում է օտար տիրապետության թոթափման և Հայաստանի անկախության վերականգնման ճանապարհին առաջացած խնդիրների դրական ու բացասական հետևանքների, նշանակության և արդյունքների մասին:	144-146	1	1		
75	Կրկնություն (ելքի քարտեր)	Ամփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Կարողանում է պատասխանել տրվող հարցերին և ունի համապատասխան գիտելիքներ կրկնություն հանձնարարված թեմաներից	129-146	1	1		
76	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 3 (թեստ)	Գիտելիքի ստուգում	Վեր է լուծում արդյունքները		1		1	
77	Հետադարձ կապ	Քննարկել, վերլուծել գրավոր աշխատանքի ստուգման արդյունքում արձանագրված սխալներն ու թերությունները:	Սխալների ուղղումից ու քննարկումից հետո բանավոր հարցման միջոցով կարողանում է տալ ճիշտ պատասխաններ:		1	1		
ԹԵՄԱ 6		Ազգային-քրիստոնեական մշակույթի ձևավորումն ու զարգացումը IV-IX դդ.						
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ		Ձևավորել 1. IV-IX դդ. ազգային-քրիստոնեական մշակույթի զարգացման ընթացքի, ձեռքբերումների, մշակութային նշանավոր գործիչների և ստեղծագործությունների վերաբերյալ գիտելիքներ 2. գրերի գյուտի պատմական նշանակությունը և ոսկեդարյան մշակույթի ձեռքբերումները հայոց ու համաշխարհային մշակույթի համատեքստում արժանաբերելու և գնահատելու հմտություններ 3. մշակութային ժառանգության պահպանման, զարգացման և հաջորդ սերունդներին փոխանցման անհրաժեշտության գիտակցություն:						
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՆՔԸ		1. Ներկայացնի IV-IX դդ. ազգային-քրիստոնեական մշակույթի զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, ընթացքը, ուղղությունները, բնագավառները, ձեռքբերումները: 2. Ճանաչի IV-IX դդ. ազգային-մշակութային ակնառու գործիչների և ստեղծագործությունները: 3. Արժևորի գրերի գյուտը, կատարի եզրահանգումները: 4. Գնահատի ոսկեդարյան մշակույթի ձեռքբերումները հայոց և համաշխարհային մշակույթի համատեքստում: 5. Գիտակցի մշակութային արժեքները պահպանելու, զարգացնելու, հաջորդ սերունդներին փոխանցելու և հանրահռչակելու անհրաժեշտությունը:						

		6. Հետագոտի իր համայնքի կամ տարածաշրջանի IV-IX դարերի պատմաճարտարապետական որևէ հուշարձան, փորձի կապեր գտնել հուշարձանի և տարածաշրջանի կամ համայնքի միջև:						
78	Հայ մշակույթի Ոսկե դարը	Իմանա՝ հայ գրերի ստեղծման անհրաժեշտության և ժամանակի մասին: Կարողանա ներկայացնել գրերի գյուտին աջակցող պետական գործիչներին: Իմանա՝ առաջին դպրոցների հիմնադրման և թարգմանական գրականության զարգացման առանձնահատկությունների մասին:	Գիտի՝ հայ գրերի ստեղծման անհրաժեշտության և ժամանակի մասին: Կարողանում է ներկայացնել գրերի գյուտին աջակցող պետական գործիչներին: Գիտի՝ առաջին դպրոցների հիմնադրման և թարգմանական գրականության զարգացման առանձնահատկությունների մասին:	148-149	1	1		
79	Հայ մշակույթի Ոսկե դարը	Իմանա՝ 5-9-րդ դդ. Հայ պատմիչների անունները և կարողանա գնահատել ու արժևորել նրանց կողմից ստեղծված պատմագրական երկերը: Կարողանա բացատրել, թե ինչո՞վ էր առանձնանում Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմությունը»: Բացատրի, թե ինչո՞վ էր կարևոր պատմագրական միասնական ավանդույթի ձևավորումը	Գիտի՝ 5-9-րդ դդ. Հայ պատմիչների անունները և կարողանում է գնահատել ու արժևորել նրանց կողմից ստեղծված պատմագրական երկերը: Կարողանում է բացատրել, թե ինչո՞վ էր առանձնանում Մովսես Խորենացու «Հայոց պատմությունը»: Բացատրում է, թե ինչո՞վ էր կարևոր պատմագրական միասնական ավանդույթի ձևավորումը	149-150	1	1		
80	Հայ մշակույթի Ոսկե դարը	Բնութագրի 5-9-րդ դարերի հայ փիլիսոփաներին, կարողանա՝ արժևորել հայ փիլիսոփաների ստեղծագործությունները և նրանց դերը մշակույթի զարգացման գործում: Բացատրի կարևոր եզրույթներն ու հասկացությունները:	Բնութագրում է 5-9-րդ դարերի հայ փիլիսոփաներին, կարողանում է՝ արժևորել հայ փիլիսոփաների ստեղծագործությունները և նրանց դերը մշակույթի զարգացման գործում: Բացատրում է կարևոր եզրույթներն ու հասկացությունները	150-152	1	1		
81	Հայ մշակույթի Ոսկե դարը	Ճանաչի տվյալ ժամանակաշրջանի իրավագիտության բնագավառի ակնառու գործիչներին, նրանց կողմից ստեղծված աշխատությունները, գնահատի նրանց ունեցած ներդրումը հայ և համաշխարհային մշակույթի մեջ: Ձևավորել և զարգացնել վերլուծական, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության, հետազոտական, համա գործակցային աշխատելու հմտություններ և կարողություններ:	Ճանաչում է տվյալ ժամանակաշրջանի իրավագիտության բնագավառի ակնառու գործիչներին, նրանց կողմից ստեղծված աշխատությունները, գնահատում է նրանց ունեցած ներդրումը հայ և համաշխարհային մշակույթի մեջ: Ձևավորում և զարգացնում է վերլուծական, քննադատական և ստեղծագործական մտածողության, հետազոտական, համագործակցային աշխատելու հմտություններ և կարողություններ:	152	1	1		
82	Բնական գիտություններն ու արվեստը 5-9 դարերում	Իմանա 5-9-րդ դարերի բնական գիտության ներկայացուցիչների անունները, նրանց ստեղծագործությունները, կարողանա վերլուծել այդ աշխատությունները: Ներկայացնի, թե ե՞րբ է սահմանվել Հայոց մեծ թվականը և ի՞նչ	Գիտի 5-9-րդ դարերի բնական գիտության ներկայացուցիչների անունները, նրանց ստեղծագործությունները, կարողանում է վերլուծել այդ աշխատությունները: Ներկայացնում է, թե ե՞րբ է	153-154	1	1		

		նշանակություն ունի այն ժողովրդի կյանքում:	սահմանվել Հայոց մեծ թվականը և ի՞նչ նշանակություն ունի այն ժողովրդի կյանքում:					
83	<i>Բնական գիտություններն ու արվեստը 5-9 դարերում</i>	Իմանա և ներկայացնի ժամանակաշրջանի ճարտարապետության զարգացման առանձնահատկությունները: Ներկայացնի հայկական ազգային ճարտարապետության և քրիստոնեական մշակույթի կապը և դրա արդյունքում ձևավորված ճարտարապետական ոճի ձևավորումը:	Գիտի և ներկայացնում է ժամանակաշրջանի ճարտարապետության զարգացման առանձնահատկությունները: Ներկայացնում է հայկական ազգային ճարտարապետության և քրիստոնեական մշակույթի կապը և դրա արդյունքում ձևավորված ճարտարապետական ոճի ձևավորումը:	155-156	1	1		
84	<i>Բնական գիտություններն ու արվեստը 5-9 դարերում</i>	Իմանա,բնութագրի և կարողանա ներկայացնել, թե ի՞նչ փոփոխություններ կրեց 5-9-րդ դարերի քանդակագործությունը: Իմանա,թե ինչպիսի բովանդակությամբ քանդակներն էին տիրապետող,ինչու Ներկայացնի ճարտարապետական կառույցների ներքին և արտաքին ձևավորումների մեջ նկարչության ունեցած դերի ու նշանակության մասին:	Գիտի բնութագրում և կարողանում է ներկայացնել, թե ի՞նչ փոփոխություններ կրեց 5-9-րդ դարերի քանդակագործությունը: Գիտի,թե ինչպիսի բովանդակությամբ քանդակներն էին տիրապետող,ինչու : Ներկայացնում է ճարտարապետական կառույցների ներքին և արտաքին ձևավորումների մեջ նկարչության ունեցած դերի ու նշանակության մասին:	156	1	1		
85	<i>Բնական գիտություններն ու արվեստը 5-9 դարերում</i>	Կարողանա ներկայացնել միջնադարյան թատրոնի բազմաբնույթ և բազմաժանր լինելու հնարավորություններն ու առանձնահատկությունները: Իմանա,թե ինչու էր եկեղեցին անհանգստացած թատերական արվեստի զարգացմամբ: Ներկայացնի պատմիչների թողած վկայությունների մասին,որոնք վերաբերում են միջնադարյան ժողովրդական և աշխարհիկ երաժշտության զարգացմանը:	Կարողանում է ներկայացնել միջնադարյան թատրոնի բազմաբնույթ և բազմաժանր լինելու հնարավորություններն ու առանձնահատկությունները: Գիտի,թե ինչու էր եկեղեցին անհանգստացած թատերական արվեստի զարգացմամբ: Ներկայացնում է պատմիչների թողած վկայությունների մասին,որոնք վերաբերում են միջնադարյան ժողովրդական և աշխարհիկ երաժշտության զարգացմանը:	156-157	1	1		
86	<i>Անփոփում (բանավոր հարցում)</i>	Անփոփել անցած նյութը, կատարել գիտելիքի ստուգում՝ հանձնարարված թեմաներից:	Վեր է լուծում և ամրապնդում թեմայի մասին գիտելիքները:	148-157	1	1		
87	<i>Դաս-էքսկուրսիա</i>	Ներկայացնի Հայաստանի վաղ միջնադարյան մշակույթը 5-9-րդ դարերում թեմայի վերաբերող որևէ քաղաք կամ հուշարձան և դրա հետ կապված ավանդազրույցներ,պատմական տեղեկություններ, հուշարձանի կամ քաղաքի հիմնադրման պատմությունը, նշանակությունը,կառուցման նպատակը կամ մշակութային որևէ	Ներկայացնում է Արշակունյաց ժամանակաշրջանի որևէ քաղաք կամ հուշարձան և դրա հետ կապված ավանդազրույցներ,պատմական տեղեկություններ,հուշարձանի կամ քաղաքի հիմնադրման պատմությունը,նշանակությունը,կառուցման նպատակը: Համեմատում է հնագիտական հուշարձանները,քաղաքները նույն		1	1		

		բնագավառի մասին փաստեր, տվյալներ, աշխատություններ ի վերլուծություն: Համեմատի հնագիտական հուշարձանները, քաղաքները նույն ժամանակաշրջանի այլ երկրների հուշարձանների հետ (տեսք, նշանակություն և այլն): Փորձի գտնել նմանություններ հնագիտական հուշարձանների և արդի հուշարձանների միջև:	Ժամանակաշրջանի այլ երկրների հուշարձանների հետ (տեսք, նշանակություն և այլն): Փորձի գտնել նմանություններ հնագիտական հուշարձանների և արդի հուշարձանների միջև:					
ԹԵՄԱ 7	Բագրատունյաց թագավորությունը							
ԹԵՄԱՅԻ ՆՊԱՏԱԿԸ	2. Անկախության վերականգնման, թագավորության գորեղացման, թուլացման և անկման պատճառահետևանքային կապերը հետազոտելու և եզրահանգումներ անելու հմտություններ, 3. Բագրատունյաց թագավորության քաղաքակրթական ձեռքբերումները գնահատելու և արժևորելու հմտություններ:							
ԹԵՄԱՅԻ ՎԵՐՋՆԱԴՐՅՈՒՄԸ	1. Ներկայացնի Բագրատունյաց թագավորության պատմության առանցքային դրվագները: 2. Նկարագրի Բագրատունյաց թագավորության պետական կարգը, բանակը, տնտեսությունը, բնակչության առօրյա կյանքն ու կենցաղը, համեմատի նախորդ և արդի իրողությունների հետ: 3. Բնութագրի Բագրատունի նշանավոր արքաների և աշխարհիկ ու հոգևոր գործիչների՝ պետության անվտանգության ամրապնդման ու հզորացմանն ուղղված ձեռնարկումները, կարծիք հայտնի նրանց գործունեության արդյունքների վերաբերյալ: 4. Վերլուծի համաշխարհային և տեղական պատմական մի շարք գործընթացների ազդեցությունը Անիի Բագրատունյաց թագավորության հիմնադրման, հզորացման և անկման գործընթացներում, անի եզրահանգումներ: 5. Քննարկի X-XI դարերում հայ ժողովրդի միասնականությանը, հոգևոր ինքնուրույնությանը ու ինքնությանը սպառնացող մարտահրավերները և դրանց դիմագրավելու քայլերը, անի եզրահանգումներ: 6. Գնահատի և արժևորի Անիի Բագրատունյաց թագավորության քաղաքակրթական ձեռքբերումները: 7. Հետազոտի Անիի մայրաքաղաքի կամ IX-XI դարերի պատմա-արտարարական որևէ հուշարձան, առաջարկի տվյալ հուշարձանը աշխարհին հանրաճանաչ դարձնելու լուծումներ:							
88	<i>Բագրատունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Կարողանա՝ տարբերակել պետականության վերականգնման ներքին և արտաքին նախադրյալները և զարգացման առանձնահատկությունները: Ներկայացնի, թե ինչո՞վ էր պայմանավորված Աշոտ 1-ի զգուշավոր քաղաքականությունը: Բնութագրի Հայոց կաթողիկոս Զաքարիա Չագեցու և մյուս հոգևոր գործիչների դերն ու նշանակությունը անկախության վերականգնման գործում:	Կարողանում է տարբերակել պետականության վերականգնման ներքին և արտաքին նախադրյալները և զարգացման առանձնահատկությունները: Ներկայացնում է, թե ինչո՞վ էր պայմանավորված Աշոտ 1-ի զգուշավոր քաղաքականությունը: Բնութագրում է Հայոց կաթողիկոս Զաքարիա Չագեցու և մյուս հոգևոր գործիչների դերն ու նշանակությունը անկախության վերականգնման գործում:	159-160	1	1		
89	<i>Բագրատունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Իմանա՝ Բագրատունյաց արքայատոհմի թագավորների ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: Բացատրի և արժևորի ազգային պետություն ունենալու անհրաժեշտությունը, գնահատի թագավորության տեղն ու դերը հայոց	Գիտի Բագրատունյաց արքայատոհմի թագավորների ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: Բացատրում և արժևորում է ազգային պետություն ունենալու անհրաժեշտությունը, գնահատի թագավորության տեղն ու դերը հայոց	160-161	1	1		

		պատմության մեջ: Կարողանա ներկայացնել ժամանակահատվածին համապատասխան ժամանակագրությունը:	պատմության մեջ: Կարողանում է ներկայացնել ժամանակահատվածին համապատասխան ժամանակագրությունը					
90	<i>Բագրատունիների հաստատումը Հայոց գահին</i>	Ներկայացնի և համեմատի Բագրատունյաց արքայատոհմի նշանավոր արքաների պետության հզորացման ձեռնարկները, փորձի կապեր գտնել այդ գործիչների ձեռնարկների հետ, գնահատի նրանց կողմից կառուցված կամ նրանց կողմից մայրաքաղաք հռչակված Անիի դերն ու նշանակությունը Հայոց պատմության մեջ: Ներկայացնի համապատասխան ժամանակագրությունը:	Գիտի Բագրատունյաց արքայատոհմի թագավորների ներքին և արտաքին քաղաքականության հիմնական ուղղությունները: Բացատրում և արժևորում է ազգային պետություն ունենալու անհրաժեշտությունը, գնահատի թագավորության տեղն ու դերը հայոց պատմության մեջ: Կարողանում է ներկայացնել ժամանակահատվածին համապատասխան ժամանակագրությունը	161-163	1	1		
91	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի մասնատումն ու անկումը</i>	Բացատրի ենթակա թագավորությունների առաջացման պատճառները, ներկայացնի դրանց գոյության ժամանակահատվածում առաջացած խնդիրները և գնահատի դրանց ունեցած դերն ու նշանակությունը: Կարողանա ներկայացնել ժամանակագրությունը:	Բացատրում է ենթակա թագավորությունների առաջացման պատճառները, ներկայացնում դրանց գոյության ժամանակահատվածում առաջացած խնդիրները և գնահատում դրանց ունեցած դերն ու նշանակությունը: Կարողանում է ներկայացնել ժամանակագրությունը:	164-165	1	1		
92	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի մասնատումն ու անկումը</i>	Իմանա՝ Թոնդրակյան շարժման առաջացման նպատակների և գործունեության մասին, ներկայացնի, թե ինչն՝ վեր վտանգավոր այդ գաղափարախոսությունը և բացատրի Թոնդրակյան շարժման վտանգավորությունը կենտրոնական իշխանության պահպանման համար:	Գիտի Թոնդրակյան շարժման առաջացման նպատակների և գործունեության մասին, ներկայացնում է, թե ինչն՝ վեր վտանգավոր այդ գաղափարախոսությունը և բացատրում է Թոնդրակյան շարժման վտանգավորությունը կենտրոնական իշխանության պահպանման համար:	165-167	1	1		
93	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի մասնատումն ու անկումը</i>	Կարողանա առանձնացնել և վերլուծել Բագրատունյաց թագավորության թուլացման ու անկման ներքին ու արտաքին նախադրյալները: Ներկայացնի և վերլուծի սեփական տեսանկյունից Տրապիզոնի պայմանագիրը (կտակը): Համեմատի տվյալ ժամանակաշրջանի և հայոց այլ քաղաքակրթական ձեռքբերումների հետ, գիտակցի ձեռքբերումների յուրացման և հաջորդ սերունդներին դրանց փոխանցման անհրաժեշտությունը:	Կարողանում է առանձնացնել և վեր է լուծում Բագրատունյաց թագավորության թուլացման ու անկման ներքին ու արտաքին նախադրյալները: Ներկայացնում և վեր է լուծում սեփական տեսանկյունից Տրապիզոնի պայմանագիրը (կտակը): Համեմատում է տվյալ ժամանակաշրջանի և հայոց այլ քաղաքակրթական ձեռքբերումների հետ, գիտակցի ձեռքբերումների յուրացման և հաջորդ սերունդներին դրանց փոխանցման անհրաժեշտությունը:	167-169	1	1		

94	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Նկարագրի Մեծ Հայքի Բագրատունյաց թագավորության պետական կառավարման համակարգը և հասարակական կյանքի առանձնահատկությունները:	Նկարագրում է Մեծ Հայքի Բագրատունյաց թագավորության պետական կառավարման համակարգը և հասարակական կյանքի առանձնահատկությունները	170-171	1	1		
95	Թեմատիկ գրավոր աշխատանք 4 (թեստ)	Գիտելիքի ստուգում	Վեր է լուծում և համեմատում արդյունքները		1		1	
96	<i>Հետադարձ կապ</i>	Քննարկել, վերլուծել գրավոր աշխատանքի ստուգման արդյունքում արձանագրված սխալներն ու թերությունները: Հասկանալ աշակերտի թույլ և ուժեղ կողմերը:	Սխալների ուղղումից ու քննարկումից հետո բանավոր հարցման միջոցով կարողանում է տալ ճիշտ պատասխաններ:		1	1		
97	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Ներկայացնի ու գնահատի Բագրատունյաց Հայաստանի տնտեսական զարգացման առանձնահատկություններն ու ձեռքբերումները; Իմանալ քաղաքների դերի ու նշանակության մասին: Թվարկի քաղաքները և իմանալ նրանց կառուցվածքի առանձնահատկությունների մասին:	Ներկայացնում ու գնահատում է Բագրատունյաց Հայաստանի տնտեսական զարգացման առանձնահատկություններն ու ձեռքբերումները; Գիտի քաղաքների դերի ու նշանակության մասին: Թվարկում է քաղաքները և գիտի նրանց կառուցվածքի առանձնահատկությունների մասին:	171-172	1	1		
98	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Իմանալ, թե ի՞նչը նպաստեց կրթության զարգացման գործին: Ներկայացնի կրթական աստիճանները և թվարկի միջնադարյան բարձրագույն դպրոցները և բնութագրի դրանց գործունեության ունեցած դերն ու նշանակությունը	Գիտի, թե ի՞նչը նպաստեց կրթության զարգացման գործին: Ներկայացնում է կրթական աստիճանները և թվարկում է միջնադարյան բարձրագույն դպրոցները և բնութագրում է դրանց գործունեության ունեցած դերն ու նշանակությունը	172-174	1	1		
99	<i>Բագրատունյաց Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական և մշակութային կյանքը</i>	Կարողանալ ներկա յացնել ժամանակի նշանավոր պատմա գիրքերին ու նրանց գործունեությունը: Մեկնաբանի և գնահատի նրանց ստեղծագործությունների բովանդակությունը և արժեքը: Իմանալ պատմագիտական աշխատությունների ստեղծման ժամանակագրությունը և առանձնահատկությունները:	Կարողանում է ներկայացնել ժամանակի նշանավոր պատմագիրքերին ու նրանց գործունեությունը: Մեկնաբանում և գնահատում է նրանց ստեղծագործությունների բովանդակությունը և արժեքը: Գիտի պատմագիտական աշխատությունների ստեղծման ժամանակագրությունը և առանձնահատկությունները	174-176	1	1		
100	<i>Դաս-էքսկուրսիա</i>	Գնահատի և արժևորի Բագրատունյաց արքայատոհմի կառավարման ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, մշակութային կյանքում տեղի ունեցած դեպքերն ու իրադարձությունները՝ օգտագործելով վիդեո և փնտրում և հնարավորությունները:	Գնահատում և արժևորում է Բագրատունյաց արքայատոհմի կառավարման ժամանակաշրջանում տեղի ունեցած քաղաքական, սոցիալական, տնտեսական, մշակութային կյանքում տեղի ունեցած դեպքերն ու իրադարձությունները՝ օգտագործելով վիդեո և փնտրում և հնարավորությունները:		1	1		
101	<i>Հետադարձ կապ</i>	Քննարկել, վերլուծել Բագրատունյաց Հայաստան թեման: Պարզաբանել մուծ	Քննարկում, վեր է լուծում Բագրատունյաց Հայաստան		1	1		

		մնացած հարցերը տալ սպառիչ պատասխաններ և ամփոփել թեման:	թեման:Պարզաբանում է մութ մնացած հարցերը տալիս է սպառիչ պատասխաններ և ամփոփում թեման:					
102	Ամփոփում (քարտային աշխատանք)	Կատարել 2-րդ կիսամյակի ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում:Պարզել ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:	Կատարում է 2-րդ կիսամյակի ընթացքում անցած թեմաների ամփոփում:Ցույց է տալիս ստացած գիտելիքների, ձևավորված հմտությունների ու կարողությունների հնարավորությունները:		1	1		
ԸՆԴԱՄԵՆԸ					102	96	6	